

NOCTÚIDS (*INSECTA*, *LEPIDOPTERA*) NOUS O INTERESSANTS PER A LA FAUNA DE LES ILLES GIMNÈSIES

J. CUELLO,¹ A. MASO¹, J.J. PEREZ de GREGORIO¹, E. PETITPIERRE²

RESUM. Es donen les citacions de 22 espècies de la família *Noctuidae* de les illes Gimnèsies. Totes elles han estat poc citades i 7 resulten noves per a les illes Balears.

SUMMARY. There are quoted 22 species of the *Noctuidae* moths from Majorca and Minorca. All of them have been rarely cited and 7 are new for the Balearic Islands.

Revisant la col·lecció entomològica del Museu de Zoologia de Barcelona i, sobre tot, les últimes troballes de Josep Cuello i Eduard Petitpierre a les Gimnèsies, hem trobat força espècies interessants de la família *Noctuidae*. En destaquem 22 que han estat poc citades de les Balears, algunes de les quals resulten noves per alguna de les dues gimnèsies i 7 d'elles ho són per a les illes Balears.

Tanmateix, el cens provisional de J. CUELLO (1981) s'ha de completar en els casos de citacions noves per alguna illa, així com afegir les 7 espècies indicades, les dues que inclueix L. REZBANYAI (1982) al seu article recent i *S. littoralis*, com expliquem en cada cas.

Incloïm dues làmines amb 8 fotografies de les espècies que, per resultar noves o per oferir confusions amb d'altres espècies, resulta interessant disposar de representació gràfica.

Seguidament posem els codis U.T.M. de les localitats que surten en el present treball:

¹ Soc. Catalana de Lepidopterologia. Ap. Correus 13. Mataró. Catalunya.

² Dep. Genètica, Fac. Ciències. Ciutat de Mallorca. Balears.

MALLORCA: (Designació de zona: 31-S)

Esporles (Mallorca occidental).....	DD 69
La Ciutat de Mallorca (M. occidental).....	DD 78
Facultat de Ciències.....	DD 78
La Mola d'Andratx (M. occidental).....	DD 47
Alcúdia (M. septentrional).....	EE 11
Calas de Mallorca (M. oriental).....	ED 26

MENORCA:

Port d'Addaia.....	FE 03
Ses Fontanelles.....	FE 02
Fornells.....	EE 93

Els autors agraeixen les facilitats que per a l'elaboració d'aquest treball han rebut dels Srs. Francèsc Español i Oleguer Escolà, del Departament d'Entomologia del Museu de Zoologia de Barcelona.

Les 7 espècies que resulten noves per a les illes Balears van senyalades amb un asterisc (*). Utilitzem les abreviacions Ma per indicar Mallorca i Me per Menorca. Per a més informacions biogeogràfiques i d'altre tipus es pot consultar el treball de CUELLO (op. cit.).

LLISTA D'ESPÈCIES

Agrotis trux Hb. Addaia (Me), X-1978 i VII-1982. Es coneixia de Mallorca però no de Menorca.

Cerastis faceta Tr. Addaia (Me.) 2 exemplars el I-1982. Idèntic comentari que l'anterior.

Discestra sodae Bsdv. Sèrie d'Alcúdia (Ma) de VI-1982. D'aquesta espècie, típica halòfila, hi ha citacions antigues de la mateixa illa.

***Hadena perplexa** D. & S. La Ciutat de Mallorca, del IV-1927 Rotger leg., a la col. del Museu de Zoologia de Barcelona). Esporles (Ma), V-1982; i Ses Fontanelles (Me), V-1980. Aquesta espècie a les illes de Còrsega i Sardenya està substituïda per *H. protai* Berio, endemisme tirrenià (BERIO, 1978; DUFAY, 1982).

H. confusa Hfn. Esporles (Ma), V-1982.

Panolis flammea D & S. Esporles (Ma), X-1981 i XI-1982. Es coneixia de Menorca (CUELLO, op. cit.) però no de Mallorca.

Mythimna ferrago F. Esporles (Ma), IX-1982; i Addaia (Me), IX-1982. La primera citació per a les illes Balears d'aquesta espècie la va fer REZBANYAI (op. cit.) de Calas. És una de les dues espècies que també s'han d'afegir a la llista de Cuello. Vegeu fig. 1-a.

***M. l-album** L. 1 ex. a Fornells (Me), VI-1980. Vegeu fig. 1-b.

M. putrescens Hb. Esporles (Ma), IX; i Addaia (Me), X-1979. De Mallorca ja es coneixia, però no de Menorca. Vegeu fig. 1-c.

***Ammopolia witzenmanni** Standfuß. A Esporles (Ma), X i XI, s'ha agafat 1 ex. de la forma nominotípica i 1 ex. de la forma *plumbina* Tti. Vegeu fig. 1-d.

Agrochola lynchidis D. & S. Aquesta espècie és abundant a Mallorca, però ara s'han capturat 4 ex. a Addaia (Me) el I-1982. Vegeu fig. 2-a.

Cryphia (Euthales) pallida Bétrune-Baker. S'ha trobat 1 ex. a Esporles (Ma), el 14-IX-1982. Aquesta determinació confirmada per genitàlia d'un ♂, ratifica la suposició de CUELLO (op. cit., esp. n° 321, pàg. 50) en el sentit de que les citacions balears de *C. algae* F. pertanyen en realitat a aquesta espècie. Així mateix, RUNGS (1982) confirma que a Còrsega aquesta espècie també substitueix *C. algae*.

***Callopietria latreillei** Dup. 1 ex. a Esporles (Ma) el XI-1982. Constitueix l'únic exemplar conegut de les Balears.

Hoplodrina ambigua D. & S. Ses Fontanelles (Me), V-1980.

Spodoptera littoralis Bsdv. Facultat de Ciències (Ma). 3 ex. dels mesos IX i X de 1982. S'ha d'afegir a la llista de CUELLO, malgrat AGENJO (1968) la cità de Mallorca i Eivissa. Vegeu fig. 2-b.

Caradrina (Platyperigea) proxima Rbr. 2 ex. a Esporles (Ma), V i VI de 1982. Per a més informació veure DE-GREGORIO (1983).

***C. (P.) germainii** Dup. 1 ex. d'Addaia (Me) del X-1979, que representa l'únic exemplar conegut de les Balears. Malgrat això, consultar DE-GREGORIO (op. cit.).

***Chilodes maritimus** Tauscher. S'ha trobat una parella ♂ i ♀ d'aquesta espècie paludícola a Addaia (Me) el VI-1980.

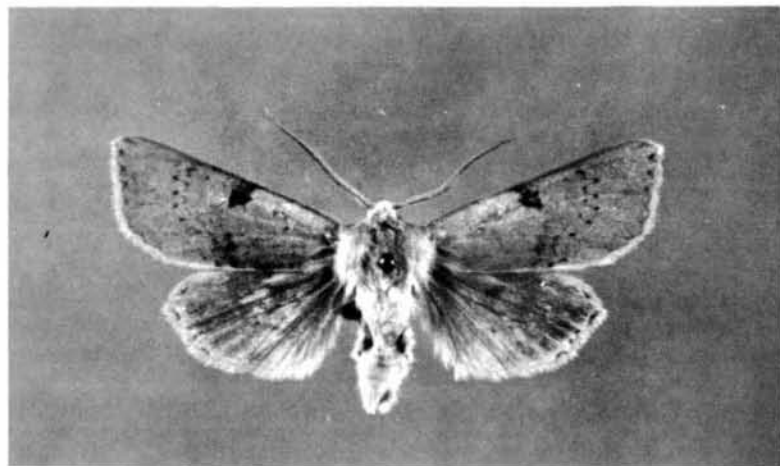
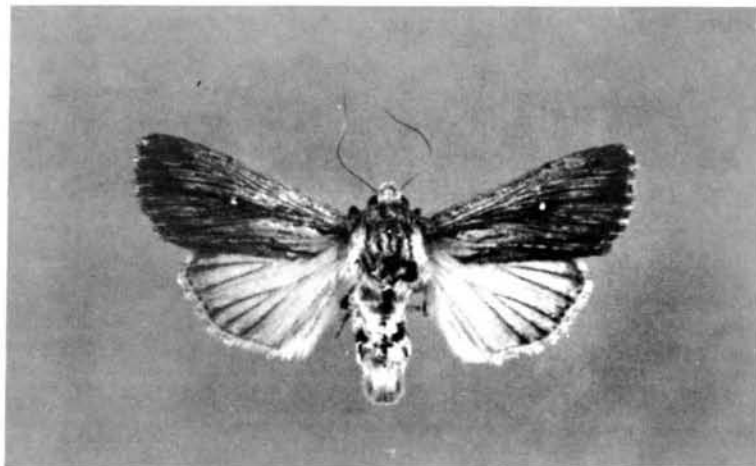
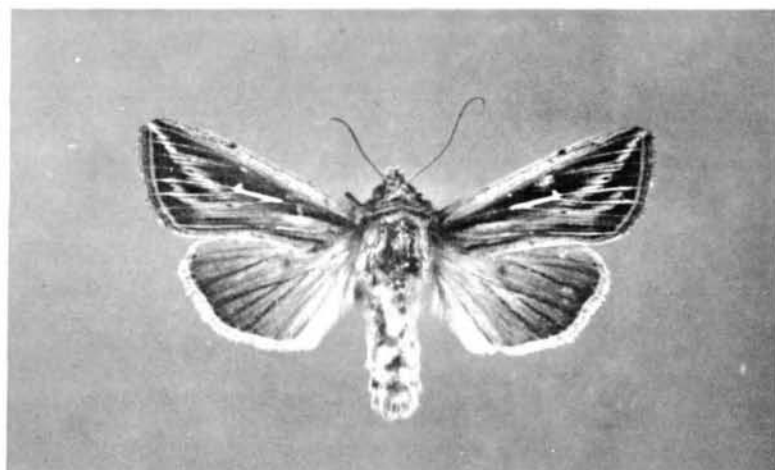
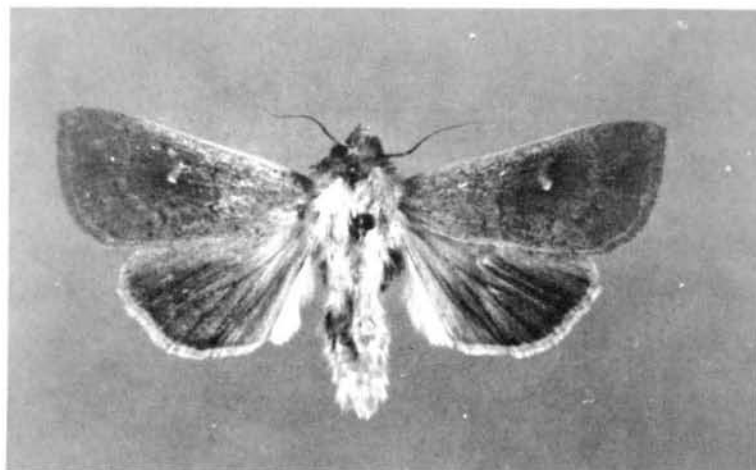

Fig 1. a) *Mythimna ferrago*, ♂, 40 mm. b) *M. l-album*, ♂, 33 mm. c) *M. putrescens*, ♂, 33 mm. d) *Ammopolia witzenmanni*, ♂, 40 mm. (Aquesta xifra sempre correspon a l'envergadura alar)

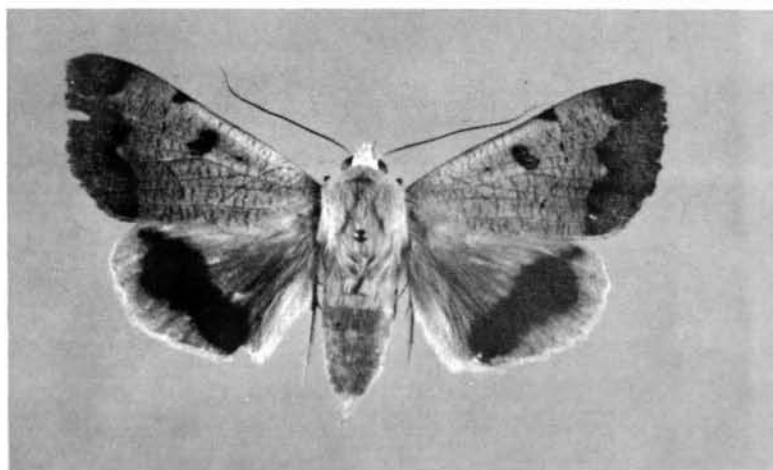
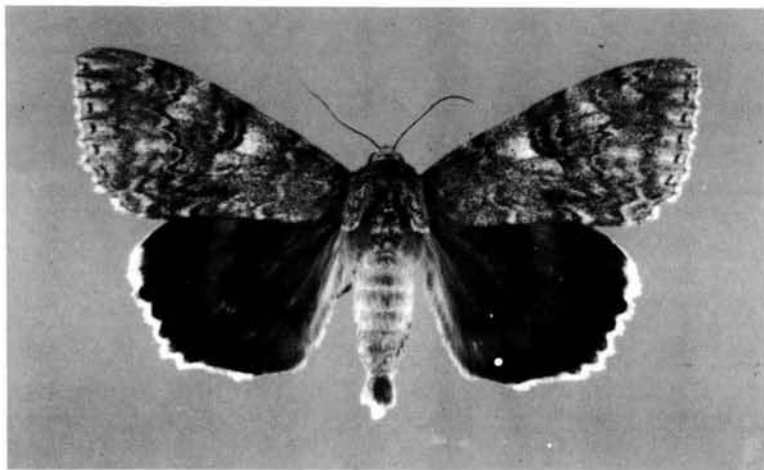
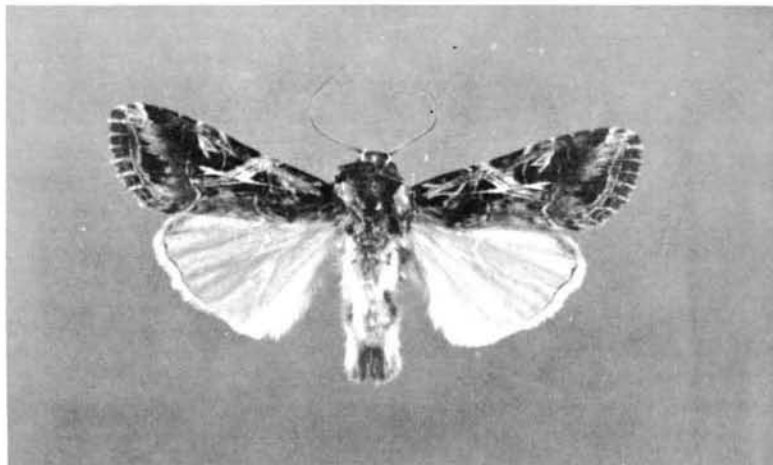
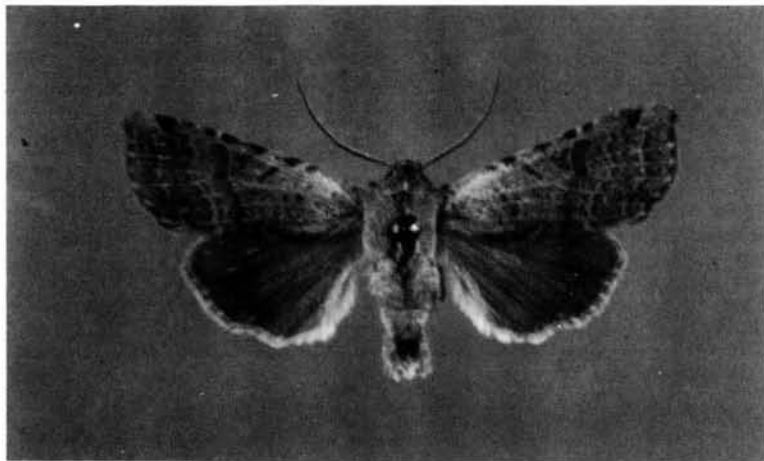

Fig 2. a) *Agrochola lychnidis*, ♂, 36 mm. b) *Spodoptera littoralis*, ♂, 35 mm. c) *Catocala nupta*, ♂, 78 mm. d) *Ophiusa tirhaca*, ♀, 60 mm.
Fotografies d'A. Masó i J. Vidal.

***Raparna conicephala** Stgr. Únic exemplar conegut de les Balears: 1 ♂ d'Addaia (Me) capturat el 23-VIII-1981.

Catocala nupta L. Esporles (Ma). IX-1982. Van acudir 7 ex. a un parany d'esquer de plàtan. Es coneixia de Menorca, però no de Mallorca. Vegeu fig. 2-c.

Ophiusa tirhaca Cram. La Mola d'Andratx (Ma), IX-1982. És l'altre espècie que s'ha d'afegir a la llista de Cuello, doncs l'única citació precedent és la de REZBANYAI de 1982. Vegeu fig. 2-d.

Hypena lividalis Hb. 2 ex. d'Addaia (Me) del VIII-1981. Es confirma així la presència d'aquesta espècie a l'illa de Menorca, doncs CUELLO (op cit., pàg. 47) la cita com a dubtosa.

BIBLIOGRAFIA

- AGENJO, R. 1968. La verdadera identidad taxonómica de la falena conocida como "Rosquilla negra", muy dañina plaga de nuestros cultivos hortícolas, a quien corresponde el nombre científico de *Spodoptera littoralis* (B., 1833) (*Lep. Noctuidae*). (*Graellsia*, XXIII. 159-170, Madrid.
- BERIO, E. 1978, Novita palearctica del Genera *Hadena* Schk. (*Lepidoptera Noctuidae Hadeninae*). *Mem. Soc. Entom. Ital.*, 56: 233-238.
- CUELLO, J. 1981. Els lepidòpters de les illes Balears. Cens provisional. *Treb. Soc. Cat. lep.*, IV: 33-53. Mataró (Maresme). Catalunya.
- DUFAY, C. 1982. Deux *Noctuidae* nouveaux pour la France capturés en Corse. (*Lépidopt., Noctuidae Hadeninae*) (I). *Alexanor*, 12 (6): 278-282. París.
- PÉREZ DE GREGORIO, J.J. 1981 (1983). Las *Platyperigea* Smith, 1984 de Catalunya y Baleares. *Bol. Soc. Hist. Nat. Balears*, 26:151-156. Ciutat de Mallorca.
- REZBANYAI, L. 1982. Wanderfalter in Calas de Mallorca Ende September 1980. *Atalanta*, XIII (2): 123-125. Würzburg. Alemania.
- RUNGS, C. 1982. Notes de lépidopterologie corse (II). *Alexanor*, 12 (6): 265-271. París.